

Antoaneta Zaharia:

„Îmi place să văd cum progrez...”

Să vorbim puțin despre rolul din Cum se face după Roberto Mazzucco, în regia Theodoriei Herghelegiu. S-a scris că spectatorul nu-și poate lua ochii de la personajul tău.

Mi-a plăcut foarte mult să-l interpretez, pentru că personajul este o femeie-femeie, nu o puștoaică, așa cum am tot jucat până acum. Ba chiar mai mult băieței decât femeii...

Dar ai jucat rolul Soției în Levantul.

Era ca un personaj de commedia dell'arte. Îmbrăcată în salopetă largă – ai văzut și tu –, cu pantalonii ăia mari, semănăm mai mult a clown decât a femeie. N-am jucat până acum un personaj ca acela din Cum se face. Rolul dezvăluie o femeie care-i manipulează pe toți cei din jur, inclusiv pe regizor. Ea e amanta regizorului; lucrul ăsta mi-a plăcut teribil, pentru că observ de multe ori în teatru cum câte o actriță din distribuție, care este iubita sau soția regizorului, reușește să-l manipuleze pe acesta, deși se presupune că el e om în toată firea, stăpân pe sine... Dar, de fapt, ea trage sforile și hotărăște cum se fac distribuțiile, cine primește un rol sau altul. Spectacolul nostru este plin de haz și pentru că vorbește despre o situație reală, arătând spectatorilor ceea ce se întâmplă în spatele scenei.

De ce crezi că până acum nu ai primit roluri care presupun o feminitate evidentă?

Poate pentru că nici eu nu mă maturizasem suficient. Încerc să mă feminizez, să trec de la adolescentă la femeie.

Cum adică să te „feminizezi”? Ce înseamnă feminitate?

O anume voluptate, un anume fel de a privi – care e o mască, evident. Eu nu pot, în viața de zi cu zi, să ajung la genul ăsta de feminitate. Pentru că nu arăt ca o femeie, cu sâni proeminenți etc.

E vorba despre niște clișee ale feminității?

Un clișeu al femeii fatale. Tocmai de aceea mi-a plăcut să joc acest personaj: am folosit un anumit fel de a păși, languros, un anumit fel de a mă așeza, de a vorbi...

Mergând până la parodie.

Exact. Ții minte cum eroina din Basic Instinct, punea picior peste picior? Eu am parodiat puțin personajul din film.

Remarcă că-ți priește colaborarea cu Theo Herghelegiu. S-a încheat o echipă?

Da, dar porțile sunt deschise și oamenii vin sau pleacă. Trupa s-a constituit în funcție de programul fiecăruia și de câți bani găsim pentru producții. Theodora a devenit regizoare pe când eu eram studentă; suntem din aceeași generație. Pe urmă au intrat în trupă colegi din generația mea, cel mult cu un an sau doi mai mari decât mine. Între oamenii tineri lucrul e mult mai destins, mai relaxat. Te cerți, te împaci. Așa e firesc. Pe când, dacă ar exista între noi o diferență de vârstă foarte mare, ar trebui să păstrezi tot timpul o anumită distanță, să te porți cu un anumit respect (pe care, oricum, îl ai). Dar, ca artist, uneori îți permiți să mai întreci nițel măsura. Or, lucrul ăsta nu se poate întâmpla când colaborezi cu actori mai în vârstă. De aceea și munca efectivă, histrionismul tău sunt oarecum încorsetate de politețea care se impune. De parcă tânăra generație n-ar avea o deferență evidentă pentru cei mai vârstnici... Și ceea ce mă mai uimește e faptul că aceștia par să fi uitat că tinerii au totuși nevoie de ajutor. Vor să fie băgați în seamă, să li se treacă uneori cu vederea neputințele, greșelile – inerente începutului.

Unde ai observat toate astea? La „Bulandra”?

Din păcate, da.

Ai și alte proiecte cu Theo Herghelegiu?

Acum, nu. Am jucat în Domnul și doamna Oval, în Cum se face, pe care vrem să le reluăm. Dar totul depinde de bani, pentru că trebuie să plătim o chirie, chiar dacă modică, la Teatrul Act, și mai sunt și actorii, și toate celelalte. La Cum se face e prima oară când am fost plătiți; pentru celelalte spectacole n-am primit bani. Au fost făcute din entuziasm. Așa că nu se știe cât vom rezista.

Cum ai ajuns să-ți dorești să fii actriță?

Cred că totul a început pe când ascultam discuri, când eram mică. Discuri cu povești, pe care le învățam pe dinafară. Asta dezvoltă fantezia, imaginația. Se aud doar voci, nu vezi nimic, nu ți se dă totul de-a gata. Îmi imaginam cum arătau prințesa, balaurul, ce se întâmpla... Discurile erau bine înregistrate, iar vocile actorilor erau minunate. Tot timpul am simțit că mă cheamă profesia asta. Când eram mică, mergeam și singură la teatru, mă întorceam noaptea târziu, mi-era frică să umblu pe străzi. La facultate am intrat imediat după ce am terminat Liceul Pedagogic, deși părinții îmi spusese: „Du-te și învață o meserie!”.

Cum a fost studenția?

Am intrat la clasa lui Alexandru Repan și i-am avut ca asistenți pe Victor Ștengaru și pe Mitică Popescu. Mulți spun că în facultate s-au simțit complexați, oprimați. La un moment dat a fost chiar un scandal, în legătură cu un articol din „Dilema”. A venit cineva și ne-a întrebat pe fiecare ce părere avem despre Facultatea de teatru. Și eu am spus înstint: „Institutul e doar un mediu cultural în care tu, ca individ, dacă vrei să te formezi, te formezi.

E vorba de un suflet de artist, căruia trebuie să-i găsești o portiță ca să poți comunica. Și profesorul meu a știut să deschidă o astfel de portiță. De aceea am spus că am avut mare noroc ajungând în clasa lui Alexandru Repan.

Ce roluri ți-au plăcut în studenție?

Mi-a plăcut foarte mult Ivona din **Ivona, principesa Burgundiei**, pe care l-am jucat în examenul unei colege de la Regie, care, din păcate, nu mai e printre noi. S-a sinucis. Institutul e

teoretice, pentru că numai așa pot deveni artiști adevărați. Adesea sunt trecuți clasa prea ușor. Profesorii ar trebui să fie mult mai exigenți. Dacă vezi că studentul n-a citit, pică-l la examen! Din păcate, ieși din școală cu o paletă restrânsă de posibilități. Vocea, trupul trebuie să ți le stăpânești foarte bine, ca să faci față cerințelor actuale. Unde mai pui că trebuie să-ți educi tot timpul sufletul și capacitatea de a te emoționa și de a transmite emoție.

E greu să fii actriță?

Foarte greu. Dacă vorbim numai despre partea financiară, oricine s-ar lăsa de meseria asta. Cei care vor să aibă bani nu trebuie să se apuce de actorie, e clar. În teatru se câștigă puțin. Filme nu se fac; doar să pătrunzi într-o televiziune... și asta se întâmplă numai prin relații. Atunci câștigi bani buni. Dar facultatea te învață să fii prezentator TV? Nu. E cu totul altă meserie. Eu am prezentat o dată și apoi am zis: Gata!, nu pot să fac așa ceva. E foarte greu să dai din gură întruna, să găsești fraze, propoziții, să fii tot timpul prezent. Pe urmă, cu actoria ai terminat-o. Pentru că teatrul necesită foarte mult timp. Dacă vrei să câștigi, nu mai ai timp pentru meseria ta. Ai nevoie și de momente de liniște, în care să citești, să vezi filme, să mergi la spectacole, să te mai și îndrăgostești, să mai și iubești... Trebuie să știi de toate dacă vrei să le transpui pe scenă mai pe urmă.

În **Domnul și doamna Oval**, la Teatrul Inexistent (între Andrei Aradits și Dana Voicu)

Dacă nu, nu”. Și-am mai spus că e vorba despre munca actorului cu sine însuși, ca să repet ce-a zis Stanislavski. Dacă te trage așa și ai chemare, nu trebuie să vină cineva care să-ți zică: „Învață, dom'le!”. După declarația asta, s-a ajuns la o întreagă dispută în facultate; eu spuseseam „Institutul nu te învață nimic dacă nu vrei tu însuși să înveți”, dar a apărut „Institutul nu te învață nimic”. Îți dai seama ce nebulie a fost! Domnul Gelu Colceag: „A, Antoaneta, nu înveți nimic la clasă! Domnul Repan nu te-a învățat nimic!”. Domnul Repan m-a înțeles până la urmă, dar trebuia să facă și el scandal, măcar de fațadă, pentru că, într-adevăr, era foarte grav să apară așa ceva; loveam implicit și în profesorul meu, la care, de altfel, țineam enorm. Așa că nu m-am simțit deloc oprimată în facultate. Am văzut în profesorul meu mai degrabă un om și un mare artist. Contează mai mult libertatea cu care te lasă să te exprimi, să te manifesti, decât învățarea strictă a unor reguli!

Nici nu poate fi vorba de reguli stricte în actorie...

resimțit de unii ca foarte nociv. Atmosfera e greu de suportat pentru ei și atunci... Aici trebuie să lucrezi cu sufletul uman și există, de pildă, metoda de a desființa un om ca să-i reconstruiești mai apoi personalitatea, de a-l îngrădi tot timpul ca să-i stărnești voința, ca să-l determini să lupte. Dar unii nu pot rezista unor astfel de „antrenamente”, sunt luptători doar pe vreme de pace. Dacă nu sesizezi că există studenți care progresează doar dacă te porți cu ei cu blândețe, ajutându-i, i-ai terminat. Că unul evoluează doar dacă e palmuit tot timpul, asta e altă treabă. Dar lucrurile trebuie diferențiate, altfel poți distruge oameni. Iar în Institut se mai întâmplă să intri om și să ieși neom... Revenind, mie mi-a plăcut să studiez commedia dell'arte cu Mihai Gruia Sandu. Am regretat că n-am învățat step, pantomimă, călărie, iar cursurile de balet erau slabe. De fapt, toate mijloacele de expresie ale actorului sunt foarte puțin dezvoltate în Institut. De aceea, acum lucrez cu Dan Puric, cu care învăț step, pantomimă. Studenții la Actorie trebuie să ia în serios chiar și cursurile

Și partea de frumusețe a acestei meserii care e?

E că te ocupi tot timpul de tine. Important e să faci ceea ce te mulțumește în viață, să faci ceva care să te încante cu adevărat. Dacă te găsești la locul potrivit, ești un om fericit. Eu joc pentru că atunci mă simt fericită. Îmi place să văd cum progrez, cum am mai cucerit un univers, cum am mai învățat ceva.

Cum te simți la Teatrul „Bulandra”?

Foarte bine, când joc sau am repetiții. Dar când mă duc ca să-mi iau salariul și ies din clădirea aia simt că înnebunesc. Din păcate, în stagiunea trecută n-am fost deloc distribuită. Am luat auditiia, în toamna trecută, la **Egmont**, în regia lui Alexandru Darie, dar repetițiile s-au tot amânat. Pe urmă, ar fi trebuit să intru în **Turandot** al Cătălinei Buzoianu, numai că se presupunea că spectacolul va fi realizat în același timp cu **Egmont**. A fost o situație neplăcută. Până la urmă n-am intrat nici în **Turandot**, și nici **Egmont** nu s-a mai făcut. Și tot anul n-am jucat nimic.

Cum a fost colaborarea cu Cătălina Buzoianu la Levantul și la Mutter Courage?

Mi-a plăcut foarte mult să lucrez cu Cătălina Buzoianu. Ea fiind profesoară la clasa de Regie cât eu am fost studentă, dialogul între noi s-a încheat foarte firesc. Nu o simțeam deloc ca pe un regizor dur. Comunicarea era normală. Îți dezvăluia lucrurile bune sau îți spunea „Nu, acolo nu e bine, dar fă așa...” sau „Așa e bine, păstrează!”. Lucram degajat, și asta ducea la o evoluție reală.

Te-a „afectat” în vreun fel premiul de interpretare obținut la Festivalul de la Piatra Neamț?

În primul rând mi-a părut foarte bine că am luat douăzeci de milioane. Și era și ziua mea atunci! M-a bucurat că am făcut ceva în afara teatrului de stat și că lucrul acesta a fost observat și luat în considerare. Asta e o variantă pentru tineri. Nu știu însă ce porți și se deschid. M-a întrebat și cineva de la televiziune: „După ce ia un premiu, ce se întâmplă cu un tânăr actor?”. Nu se întâmplă nimic. Decât că am dat acum un interviu și poate că află lumea și

zice: „Uite, fata asta a luat un premiu”. Mai bine ar fi dacă ar veni un regizor la tine și ți-ar spune: „Fată, ești bună! Hai cu mine, îți dau un rol!”. Să sperăm că, totuși, tinerii vor fi luați în seamă și „crescuți” pentru mai târziu. E normal ca eu să nu am atâta experiență câtă are un actor matur, dar am dorința să învăț; mi-am dedicat viața teatrului. Noi suntem generația care va veni, iar dacă cei mai în vârstă nu se ocupă de noi, ce-o să se întâmple cu teatrul în viitor?

Mirela Nagăț

SÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL TEATRULUI

Semnele viitorului

La Studioul de Teatru al U.N.A.T.C. se lansează o nouă generație de artiști care, probabil, vor face teatrul anilor următori. Nu se pot da garanții acestui viitor, dar semnele sub care el va exista se pot citi astăzi în producțiile proaspeților absolvenți.

Clasa condusă de prof. univ. Ion Cojar propune un studiu Molière concretizat în spectacolul Tartuffe. Galeria personajelor molierești este deosebit de ofertantă din perspectiva partiturilor, dar și pretențiile sunt mari. Nu este ușor să joci astfel de roluri atunci când ai doar 23 de ani și ești la prima confruntare cu exigența unui public adevărat. Dar riscul a fost asumat.

Într-un spectacol de clasă, la Actorie, se caută cuprinderea tuturor studenților, apelându-se adesea la distribuția dublă. Premiera este, însă, evenimentul cel mai dorit și așteptat de interpreți, iar grija profesorilor este tocmai de a nu-i răni cu întrebarea: „Cine joacă în seara asta?” În cazul Tartuffe s-a găsit o soluție: cele două distribuții s-au aflat în același timp pe scenă, fie că au jucat alternativ, fie că și-au interpretat simultan rolurile, ceea ce a făcut ca la un moment dat să fie prezente câte două Dorine, Elmire și Marianne.

Nu știu cât de mult a ajutat această opțiune moralului interpreților, dar ea a fost amuzantă, a obligat la analiză, căci fără să vrei comparai momentele unuia cu cele ale „omologului” său.

În montarea de la „Casandra” miza

Tartuffe la „Casandra”

nu a fost personajul principal, căruia Cristi Simion i-a construit un portret destul de fad. Tartuffe nu a fost purtat prin toată gama trăsăturilor sale caracterologice și comportamentale. El nu este un simplu nemernic, ci un tip fățarnic, dar cu haz, haz ce se naște tocmai prin contrastul dintre diversele „fete” pe care și le însușește sau le joacă foarte bine.

Dar accentul a căzut în spectacol nu atât pe comicul de caracter, cât pe cel de situație, importantă fiind încrederea în sine și farmecul personal al actorilor. Ca urmare, în evidență au ieșit personajele din planul al doilea, în special cele două Dorine, cărora Cristina Chirilă și Irina Cornișteanu le-au surprins trăsăturile specifice;

verva și dinamismul lor au impus ritm spectacolului.

Comicul este intrinsec personajelor lui Molière. Interpretarea corectă a acestora este suficientă pentru a isca ilaritate, fără a mai fi nevoie de îngroșarea caricaturală a gesticii sau intonației. Jucându-l cu farmec pe Orgon, Daniel Iordan nu a înțeles, totuși, acest lucru.

Dubla distribuție a făcut ca unele apariții pe scenă să fie mai scurte, dar acest fapt nu trebuie să funcționeze ca o superstiție, fiind știut că talentul poate transpărea și într-un rol mic. Este și cazul Radei Ixari, interpreta Doamnei Pernelle.

Alina Mang